

CEN/CENELEC Rehber 17

Mikro, küçük ve orta büyüklükte işletmeleri (KOBİler) dikkate alarak
standart hazırlama rehberi

CEN ve CENELEC bu yeni CEN-CENELEC Rehber 17'yi, 2010-06-04'ün CEN Teknik Kurul Kararı C046 ve 2010-06-01'in CENELEC Teknik Kurul Kararı D137/C059 ile uygulamaya karar vermiştir.

Avrupa Standardizasyon
Komitesi

Avrupa Elektroteknik
Standardizasyon Komitesi

Avenue Marnixlaan 17

B-1000 Brüksel

Tel: +32 2 550 08 11

Fax: +32 2 550 08 19

www.cen.eu

Tel: +32 2 519 68 71

Fax: +32 2 519 69 19

www.cenelec.eu

İçerik

Önsöz.....	4
Giriş	5
1 Kapsam	6
2 Normatif referanslar	6
3 Terimler ve tanımlamalar	6
4 Genel Düşünceler	7
5 Standart geliştirme sürecinde göz önünde bulundurulması gerekli konular	8
5.1 Genel.....	8
5.2 Yeni bir Çalışma Maddesinin hazırlanması.....	8
5.2.1 Pazar uygunluğu	8
5.2.2 Hak sahipleri	8
5.3 Standart hazırlama işlemi esnasında göz önünde bulundurulması gereken konular	8
5.3.1 KOBİler için standartlarda fiyat-performans stratejisinin uygulanması.....	8
5.3.2 Unsurların ulaşılabilirliği	9
5.4 Standart içeriğinin geliştirilmesi.....	9
5.4.1 Performans yaklaşımı	9
5.4.2 Giriş.....	10
5.4.3 Kapsam	10
5.4.4 Test	10
5.4.5 Tetkik yöntemleri	11
5.5 İçeriğin yapısı ve sunumu.....	11
5.5.1 Uzunluk.....	11
5.5.2 Yapı	12
5.5.3 Sunum ve figürler	12
5.5.4 Açıklayıcı bir dil.....	12
5.5.5 Referanslar	13
5.5.6 Revizyon	13
5.6 Son gözden geçirme.....	13
5.6.1 Geçiş periyodu.....	13
5.6.2 Destekleyici uygulama yardımı.....	14
6 Rehber Check listi	14
Kaynakça	16

Önsöz

Bu doküman (CEN/CLC Rehber 17) sekretaryası Normapme tarafından yapılmış olan “KOBİ ihtiyaçları üzerine Kaynak” Teknik Kurul CEN/CLC BT WG 208 tarafından hazırlanmıştır.

Bu Rehber, standart yazarlara KOBİ ihtiyaçlarını nasıl göz önünde bulundurmalarıyla ilgili tavsiyeler, öneriler ve oryantasyon sağlamaktadır. Bu doküman, standartların geliştirilmesi sürecinde düşünülmesi gereken mevzuları konu etmektedir.

Giriş

Mikro, küçük ve orta ölçekli kuruluşlar (KOBİ), standart yazan gruplar tarafından yeterli seviyelerde temsil edilmeyebilir ve bu sebeple çıkarları yeterli seviyelerde göz önünde bulundurulmayabilir. Buna ek olarak, bazı standartların uygulama maliyetleri göreceli olarak yüksek olabilir, özellikle büyük ölçekli ve ya seri üretim odaklı standartlar, bazı küçük işletmelerin uygulaması için karmaşık ve çok maliyetli olabilir.

Bu Rehberin amacı, standartların geliştirilmesinde KOBİ'ler için önemli olabilecek konularda farkındalığı arttırmak ve standardizasyon işlerinde KOBİ'lerin temsil edilmemesi olasılığını ortadan kaldırmaktır.

KOBİ'ler sektörlerin çoğunluğunda mevcuttur.

1 Kapsam

Bu rehber, KOBİlerin pazardan ve adil rekabet saptırmasından hariç tutulmasını önlemek amacıyla, Avrupa Standartları yazarlarına mikro, küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin ihtiyaçları üzerine rehberlik sağlar.

Bu rehber, standardizasyonda içerilen her şeyle alakalıdır, örneğin, ulusal ayna komiteleri üyelerinin yani sıra Teknik Komiteler ve Çalışma Grupları yazarları. Bu rehberde sunulan prensiplerin tamamı tüm standartlara uygulanmak zorunda değildir. Bu sebeple, TK'ler ve CG'lari, KOBİlerin standartlarındaki spesifik ihtiyaçlarının konu edilmesi ve ya nasıl konu edileceği hakkındaki değerlendirme için en iyi yerdir.

Bu rehber aşağıdakileri içerir:

- KOBİ ihtiyaçlarına en iyi şekilde adapte edilmiş standartların geliştirilmesi için değerlendirme
- Standartlardaki, özellikle KOBİlerin etkileyebilecek provizyonların tanımlanması ve değerlendirilmesi için teknikler
- Standartlardaki bazı provizyonların KOBİler üzerinde yarattığı negatif etkilerin nasıl azaltılacağına dair yollar
- KOBİlere uygun standartlar yazmak için kaynaklar
- Rehber check-listi
- Mikro işletmelerin yeni standartlardan etkilenmesini sağlamak üzerine bilgi.

NOT bu rehberde 'standart' tüm CEN/CENELEC çıktılarını kapsar

2 Normatif referanslar

Aşağıdaki referanslı dokümanlar, bu dokümanın uygulanması için zorunludur. Tarihi referanslar için sadece atıf edilmiş olan baskı uygulanır. Tarihsiz olan referanslar için, refere edilmiş dokümanın (tüm düzeltmeler dahil olmak üzere) en son baskısı uygulanır.

CEN/CENELEC İc Regülasyonlar-Part 3: CEN/CENELEC Yayınlarının yapısı ve taslağı için kurallar (ISO/IEC Yönetmelikleri-Part 2, değiştirilmiş)-2009-08 düzeltilmiş versiyonu

3 Terimler ve tanımlamalar

Bu Rehberin amaçları için aşağıdaki terimler ve tanımlamalar uygulanır.

NOT Bu Rehberde 'küçük ve orta büyüklükteki işletmeler' (KOBİ) terimi serbest meslek sahipleri tarafından ve EU tarafından tanımlandığı üzere, mikro, küçük ve orta büyüklükteki işletmeler için kullanılır.

3.1

Mikro, küçük ve orta büyüklükteki işletmeler

KOBİler

250 kişiden az çalışanı olan ve yıllık is hacmi 50 milyon Avroyu geçmeyen ve/ veya yıllık bilanço toplamı 43 milyon Avroyu geçmeyen işletmeler

[2003/361/EC: Komisyon tavsiyesi C (2003) 1422]

3.2

Küçük işletmeler

50 kişiden az çalışanı olan ve yıllık is hacmi ve/veya yıllık bilanço toplamı 10 milyon Avroyu geçmeyen işletme

[2003/361/EC: Komisyon tavsiyesi C (2003) 1422]

3.3

Mikro işletme

10 kişiden az çalışanı olan ve yıllık is hacmi ve/veya yıllık bilanço toplamı 2 milyon Avroyu geçmeyen işletme

[2003/361/EC: Komisyon tavsiyesi C (2003) 1422]

3.4

Standart yazarı

Standartların geliştirilmesinde rol alan kişi

3.5

Rehber

CEN veya CENELEC tarafından yayımlanmış, Avrupa standardizasyonu ile alakalı kurallar, oryantasyon veya tavsiyeler veren doküman

4 Genel Düşünceler

Standart yazarları, standartların onları okuyacak olanlar tarafından anlaşılır olduğundan emin olmalıdır. Standart kullanıcılarının gerçekliği, kullanıma, sektöre ve standart tipine göre farklılık gösterebilir.

KOBİlerin, standartların diğer potansiyel hedef gruplarıyla benzer ancak bazen çok daha farklı işletme modelleri olabilir. KOBİlerin neredeyse her sektörde var olması sebebiyle, standartların potansiyel kullanıcıları olarak KOBİlerin ihtiyaçlarının ve özellikle mikro işletmelerin ihtiyaçlarının cevaplanması konusuna özellikle dikkat edilmelidir. Örneğin, danışmanların, belgelendirme uzmanlarının, test veya araştırma laborantlarının, spesifik ürünler ve hizmetler üreten ve dağıtan işletmelerden çok daha farklı ilgileri olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Bu sebeple, bu hak sahiplerinin her birinin ilgileri ve hakları özenle göz önünde bulundurulmalıdır.

5 Standart geliştirme sürecinde göz önünde bulundurulması gerekli konular

5.1 Genel

KOBİler için spesifik olarak önem teşkil eden standardizasyonların birçok yönü aşağıda belirtilmiştir. Bu çok detaylı değildir ve diğer dokümanlarda belirtildiği üzere standartların kullanıcılarının ihtiyaçlarıyla alakalı daha genel ya da spesifik prensipler tarafından desteklenebilir (örneğin IFAN Rehberi 3: kullanıcı odaklı Avrupa Standartları hazırlamada standart komitelerinin üyelerinin desteklenmesine dair rehberlikler).

KOBİler ve hatta mikro işletmeler, birçok durumda surece direkt olarak katkıda bulunmayı zor bulduğundan, KOBİ ihtiyaçları ve/veya a ilgi alanları üzerine yapılan danışmanlıkların, öncelikle kendi işbirlikleri ve/veya a sektörel işbirlikler yoluyla yapılması gerekir.

5.2 Yeni bir Çalışma Maddesinin hazırlanması

5.2.1 Pazar uygunluğu

Standardın Avrupa KOBİleriyle uygunluğunu kontrol ediniz.

Yeni bir çalışma maddesi önermeden önce, öneren kimsenin bir Avrupa Standardına olan ihtiyacı değerlendirmesi gerekir. Önerilen standarda olan ihtiyaçları ve ilgilerinin değerlendirilmesi için tüm olası hak sahiplerine danışılması gereklidir.

Yeni çalışma maddesi önerileri için KOBİ alakası da dahil olmak üzere, pazar ihtiyaçlarının acık bir şekilde belirlenmesi gereklidir. CEN için, CEN form A ve N'ye sırasıyla bakınız. Yeni bir çalışma başlatmak için BT'ye yönelik isteklerde TC'deki CLC'ye bakınız (Yeni Çalışma Maddesi teklifi).

Avrupa Standartlarının pazarla alakalı olması ve KOBİler dahil tüm hak sahiplerinin ihtiyaçlarını yansıtması önemlidir. Verilen bir maddenin Avrupa standardizasyonunun gerekli olması ve standart tarafından etkilenebilecek işletmelerin çoğunluğu için gerekli ve yararlı olması önemlidir.

5.2.2 Hak sahipleri

Hak sahipleri arasında özel ihtiyaçları olan KOBİler olup olmadığını kontrol ediniz.

Yeni bir çalışma maddesi hazırlanırken, KOBİlere veya a temsilcilerine de standardizasyon isinde dahil olma fırsatı verilmesi için, tüm hak sahibi türleri tanımlanmalı ve kendilerine danışılmalıdır.

Geliştirme ve taslak sürecinde, bitmiş standart için tüm hedef grupların ihtiyaçlarının yani sıra, belirli KOBİ ihtiyaçları da göz önüne alınmalıdır.

5.3 Standart hazırlama işlemi esnasında göz önünde bulundurulması gereken konular

5.3.1 KOBİler için standartlarda fiyat-performans stratejisinin uygulanması

Bir standardın uygulanması için gerekli yatırım ve eğitimlerin maliyetlerini göz önünde bulundurun.

Tüm durumlarda fiyat-performans açısından uygun olmayabilecek provizyonlar ve ya gereklilikler tanıtılmadan önce standardı uygulamanın maliyeti göz önüne alınmalıdır. Avrupa işletmelerinde ortalama çalışan sayısının altı olduğu göz önünde bulundurularak, mikro işletmelere özellikle dikkat edilmelidir.

- Teknolojideki değişimlerin sonuçları,
- Yeni ekipman alınmasının maliyeti,
- Eğitim maliyeti,
- Test maliyeti,
- Danışman tutma maliyeti.

Standart yazarlar her zaman gerekliliklerin KOBİler üzerinde gereksiz sınırlamalar ve/ve ya oransızlık yaratıp yaratmayacağını düşünmelidir. Hiçbir standart, ürünler, hizmetler ve ya süreçler üzerinde yeniliklerin yapılmasına engel teşkil etmemelidir.

Buna ek olarak, daha az üretim ve ya faaliyet hacmi olan durumlara özellikle dikkat edilmelidir. Standartların, genellikle KOBİ modellerine has olan esneklik ve çok yönlülük karakteristiklerine engel olmaması gereklidir.

5.3.2 Unsurların ulaşılabilirliği

Gerekli olan unsurların ulaşılabilirliğini göz önünde bulundurun.

Standartların her zaman en yeni geliştirmeleri yansıtmaları gereklidir (bkz. CEN/CENELEC İç Düzenlemeler, Bölüm 3). Ancak, belirli bir şartı karşılamak için gerekli olan tüm unsurların pazarda ulaşılabilir olması gerekir, örneğin, teknoloji, ürünler, test ekipmanları, test laboratuvarları, IPR vb. Bu sebeple, yeni ve ya revize bir standart üretilirken, tedarik durumunun kontrol edilmesi ve doğrulanması gereklidir. Bu düşüncelerin, mikro ve küçük işletmeler için daha önemli olan ulusal pazarlardaki ulaşılabilirliği de içermesi gerekir.

5.4 Standart içeriğinin geliştirilmesi

5.4.1 Performans yaklaşımı

Örnekler ve açıklamalar ekleyerek standardın kullanımı ve anlaşılabilirliğini artırın.

Performans yaklaşımıyla ilgili olarak, “mümkün olduğu zaman ve yerlerde, şartların (gerekliliklerin) tasarım ve ya tanımlayıcı karakteristikler yerine performans bazında anlatılması gerekir. Bu yaklaşım, teknik gelişim için maksimum özgürlük verir. Öncelikle dünya çapında (uluslar arası) kabul görmeye uygun karakteristiklerin dahil edilmesi gereklidir. Gerekli olduğu yerlerde, yasama, iklim, çevre, ekonomi, sosyal durumlar, ticari düzenlemeler vb. birçok seçenekteki farklılıklar belirtilmelidir” (CEN/CENELEC İç Düzenlemeler- Bölüm 3: CEN/CENELEC Yayınlarının yapısı ve taslağına dair kurallar, 4.2’den alınmış referans cümlesi).

Performans yaklaşımı işletmelere yenilikler için esneklik vermektedir. Standartlar aynı zamanda temel Know-How transferi rolü de oynamalıdır. Standardın küçük ve mikro işletmeler tarafından kolaylıkla anlaşılması ve uygulanabilmesi için bazen performans yaklaşımının örnekler ve açıklamalarla birlikte sunulması gerekir.

Bu işlem bilgilendirici şekillerde yapılabilir, örneğin, basit uygulama yöntemleri üzerine odaklanmış metin, çizim, grafikler ve ya tablolar.

Bu tip bilgiler, saf performans şartlarını (gerekliliklerini) pratik çözümlere dönüştürmekte zorlanan küçük ve mikro işletmeler tarafından standartların uygulanmasını sağlayıp ve arttıracaktır (CEN/CENELEC İç Düzenlemeler- Bölüm 3).

5.4.2 Giriş

Destekleyici bilgiler içeren bir giriş sağlayın.

Aşağıdaki bilgilerin giriş bölümüne dahil edilmesi gereklidir. Ayrıca, eğer bir özet mevcutsa, özetle de ayrıca tekrar edilmelidir.

Her standart yaratılması ve/ve ya tüm modifikasyonları ve ya revizyonları için motivasyonla ilgili nedenlerin açıklanmasını kapsmalıdır.

Standart tarafından kapsanan işletmeler ve/ve ya faaliyetler belirtilmelidir.

Eğer standart geniş bir ürün ve ya hizmet yelpazesi tarafından uygulanabilir nitelikteyse, bunlardan mümkün olduğunca kapsam kısmında bahsedilmesi gereklidir.

KOBİler her zaman hangi standardın kendileri tarafından uygulanabilir olduğunun farkında olmayabilirler, bu sebeple, dokümanın hedef gruplarını, özellikle KOBİlere yönelik olarak, mümkün olduğunda detaylı şekilde belirtmesi gerekir.

5.4.3 Kapsam

Standartları kendi kapsamları içinde açık ve tamamlanmış şekilde yapınız.

Standart yazarlarının ilgili pazarları analiz etmesi ve diğer ürün kategorilerinin de spesifik bir standardın kapsamına girip girmeyeceğini açıklığa kavuşturması gereklidir. Standartların açıkça belirlenmiş kapsamları olması ve kendi limitleri içerisinde olabildiğince kapsamlı olmaları gerekir. Bu, standardın sadece kendi kapsamı içerisinde açıkça belirlenmiş konuları değil, standardın kapsamındaki maddelerin tüm yönleriyle ilgilenmesi gerektiği anlamına gelir.

KOBİler çoğunlukla dar bir alandaki ürünler ve hizmetlerle özelleşmiştir. Kapsamın, hangi ürün ve hizmetlerin kapsandığına dair açık bir şekilde tanımlanması gerekir.

5.4.4 Test

Yüksek maliyetli ve karmaşık test sistemleri yüklemekten kaçınınız ve test yapma sıklığını göz önünde bulundurun.

Standartlarla uyum için yapılması gereken testler, küçük üreticiler için çoğu zaman büyük bir parasal yük anlamına gelir. Bu, ölçüm aletleri, çalışanların eğitilmesi, testleri yapmak için gerekli olan zaman ve kaynakların maliyetlerini kapsar. Küçük işletmeler çoğu zaman kitle üretimi yapmaz ve ürünlerinin spesifik karakteristikleri vardır. Çok sayıda test yapılmasının talebi (gerekliliği), bu tip üreticilerin ürün fiyatlarında yüksek artışlar olmasına sebep olur.

Standartların gereksiz testler tanımlamaması gerektiği göz önüne alınmalıdır. Bu da, verilmiş bir test yöntemi konusunda gereklilik ve ya uygunluk anlamında bir şüphe duyulması halinde ve ya böyle bir varsayım olması halinde, söz konusu testin hali hazırda mevcut olan test sistemine eklenmemesi gerektiği anlamına gelir.

Standart yazarlarının, verilen herhangi bir testi kimlerin uygulayabileceğini kontrol etmesi ve tekeli ve ya dominant pozisyonları güçlendirmeye sebep olacak ya da onları destekleyecek testlerden kaçınmalıdır.

5.4.5 Tetkik yöntemleri

Şartlara uygunluğu doğrulayacak uygun maliyetli ve basit yöntemler belirleyin.

Şartlara uygunluğun belirlenmesinde esneklik sağlanabilmesi için, mümkün olduğu yerlerde değerlendirme için hesaplama ve tablo yöntemleri dahil olmak üzere alternatif yöntemlerin de göz önüne alınması gereklidir.

Buna ek olarak, standart yazarlarının, standartlarda tanımlanmış olan test sonuçlarının açık olduğundan emin olması gereklidir. Küçük üreticiler için, standartların, kısmi çıkarları olan kimseler tarafından sarsılmayacak yöntemlere refere ediyor olması büyük önem taşır.

5.5 İçeriğin yapısı ve sunumu

5.5.1 Uzunluk

Standartların mümkün olduğunca kısa olması gereklidir.

Eğer bir standart çok hacimli (geniş kapsamlı) ise, ürün, süreç ve hizmetlerin daha dar bir aralığı kapsamaları için standardı bölümlere ayırmayı deneyiniz.

Daha uzun bir standart olması halinde, yazarların, söz konusu standardı, daha dar kapsamlı ürün, süreç ve hizmetlerin olduğu daha spesifik kısa standartlara bölmenin daha kullanışlı olup olmayacağını değerlendirmesi gereklidir. Bu durumda, standart yazarının, standardı daha iyi anlamak için gerekli tüm bilgilerin sunulduğundan ve standardın diğer bölümlerine çapraz referansların

sınırlandırılmasa bile önlendiğinden emin olmalıdır. Alternatif olarak standardın çok açık bir yapısının olması (spesifik teknik yönlere özgü maddeler, alt maddeler ve eklerinin), okumayı ve anlamayı sağlayabilir.

Bir standardın uzunluğu, amacına ve içerdiği konuya bağlı olabilir. Buna rağmen uzun standartlar, özellikle ilgili bilgileri bulmak zor ise, potansiyel kullanıcıları okumaktan yıldırayabilir. Uzun paragraflar ya da listeler, önemli yargıların anlaşılmasını engelleyebilir.

5.5.2 Yapı

Standartların olabildiğince açık, mantıklı ve takip etmesi kolay olması gereklidir.

Standartlar, kendilerini okuması gerekenler için okunabilir halde olmalıdır. Bu sebeple, bir standart yazarken, standardı potansiyel kullanıcıların ihtiyaçlarını adapte etmek için, hedef gruplarının tanımlanması gereklidir.

Sonuç olarak, standartların kullanıcı dostu bir şekilde tasarlanması gereklidir. Önemli yargılar mümkün olduğunca vurgulanmalı ve açıklanmalıdır, ancak aynı zamanda bu açıklayıcı bölümlerin dokümanın yapısını karmaşık hale getirmemesi gereklidir. Metnin düzeni, standardın amacı ve hedef kitlesinin ihtiyaçlarına olabildiğinde adapte edilmelidir.

Küçük işletmelerdeki birçok girişimcinin, standardın tamamını çalışacak kadar vakti ya da kaynağı olmayabilir. Kendilerini ilgilendiren bilgileri kolaylıkla bulabilmeleri gereklidir. Standartların uygulama kısımlarının daha göz önünde yapılması, küçük işletmeleri daha sık kullanım konusunda cesaretlendirebilir.

5.5.3 Sunum ve figürler

Mümkün olduğu yerlerde uygulamalarla ilgili destekleyici tablolar, grafikler, çizimler ve temsil edici örnekler ekleyiniz.

Standart yazarlarının, standartları olabildiğince kolay okunur ve anlaşılır şekilde yazmaları gereklidir. Tablolar, grafikler, çizimler ve uygulamayı açıklayıcı örnekler, standardın anlaşılmasını büyük ölçüde kolaylaştıracaktır. Örnekler, ana metnin bir parçası olabileceği gibi, ek olarak da eklenebilir. Ancak, örnek verilirken, belirli bir ürün ya da hizmetin öne çıkarılmasının önlenmesi gereklidir.

5.5.4 Açıklayıcı bir dil

Dili, yalnızca uzmanlar tarafından değil, tüm olası standart kullanıcıları tarafından kolay anlaşılacağı şekilde kullanınız.

Farklı özelliklere, bilgi birikimine ve eğitime sahip standart kullanıcılarının, standardın kendileriyle alakalı olan kısımlarını anlayabilmeleri gereklidir. Standartlar, direk olarak spesifik ürün, süreç ve hizmetlerin bilgisine sahip personel yönlendirilmiş olduğunda bile, hazırlıklarla direk olarak ilgilenmemiş standart kullanıcıları tarafından da anlaşılabilir basitlikte ve açıklıkta yazılmalıdır.

Standartlar, kullanıcıları tarafından kolaylıkla okunabilmelidir. Eğer KOBİler standardın ana hedef grubunu oluşturuyorsa, KOBİlere potansiyel kullanıcı olarak özellikle dikkat edilmeli ve bu yüzden,

kullanılan dilin de, onların çalışma yöntemlerine göre adapte edilmesi gerekir. Standartlar ulusal dile çevrilirken, basit bir dil kullanılmasına özellikle dikkat edilmelidir.

Buna ek olarak, tüm kısaltmaların her zaman açıklanması gereklidir, eğer bazı kelimeler karmaşık ya da belirsiz geliyorsa, bu kelimeleri bölüm içerisinde terimler altında açıklamak tavsiye edilmektedir.

YARDIM KUTUSU Dili

Yazarın açık, direkt ve belirsiz olmayan bir stil kullanması gereklidir. Örneğin,

- Fiilleri pasif seste kullanmak yerine aktif seste kullanın;
- Basit, anlamlı ve mantıklı kelimeler kullanın;
- Daha zayıf formlar kullanmak yerine, emirler kullanarak kesin olun;
- Belirsiz isimler kullanmak yerine eylem fiilleri kullanın;
- Kullanıcılara ne yapabileceklerini söylemek yerine, direkt olarak hitap edin;
- Uygun olduğu yerlerde listeler kullanın;
- Teknik terimleri ve kısaltmaları ilk ortaya çıktığında tanımlayın;
- Metnin tamamında terimleri tutarlı şekilde kullanın.

5.5.5 Referanslar

Referans standartları alma ihtiyacını azaltın.

İşlenebilirliğini arttırmak için, diğer standartlara sadece referans etmek yerine kısa alıntılar yapın. Metinlerin yeniden tekrarlanması (aynen alınması) durumunda kaynağa referans mutlaka açık şekilde belirtilmelidir.

Standart yayınlandığında, standardı uygulamak için gerekli olan tüm normatif belgelerin halka açık bir şekilde ulaşılabilir olması gereklidir.

Standartlardaki normatif referanslar, standart revize edildiğinde tutarlılığı korumaya izin verdiğinden ve yapılan işlerin tekrarlanmasını engellediğinden dolayı kullanışlıdır. Ancak, birçok sayıda referans yapıldığı takdirde, standardın uygulanabilirliğini daha karmaşık bir halde getirmektedir.

5.5.6 Revizyon

Yeni ve revize edilmiş standartlarda bir önceki versiyona yapılmış değişikliklerle ilgili açık bilgilerin sağlandığından emin olunuz.

Önsözde, önemli teknik değişiklikler ve standardın revizyon sebepleri belirtilmeli. CEN/CENELEC İç Düzenlemeler-Bölüm 3, 6.1.3'e göre, "Özel bölüm (...), dokümanın önceki tüm baskılarından önemli teknik değişikliklerle ilgili beyan vermelidir". Bu beyanın Önsözde görünmesi gereklidir.

Bu özellikle KOBİlerin standartları uygulaması için önemlidir çünkü küçük işletmelerin standartların yeni basımlarını detaylı şekilde inceleyecek zamanları ya da kaynakları yoktur.

5.6 Son gözden geçirme

5.6.1 Geçiş periyodu

Yeni ve revize standartlardan doğan değişikliklerin yorumlarını değerlendirin ve geçiş periyodunu buna uygun olarak belirleyin.

Teknik modifikasyonların sayısı ve zorluğu geçiş periyotlarının uzantılarında yansıtılmalıdır. Her geçiş periyodunun KOBİlerin uygulama ihtiyaçlarını göz önünde bulundurması gereklidir. CEN için, CEN Rehber Dokümanı- Tedavülden kaldırma tarihi dokümanına bakınız. CLC için, tedavülden kaldırma tarihi BT'nin resmi onaylama prosedürünün bir parçasını oluşturur.

Bir Avrupa Standardının bazı ülkelerde tamamen yeni şartlar ve ya çözümler tanıtması durumunda, birlikte var olma süresi kayda değer bir şekilde uzatılmalıdır. Yeni ekipman alma, çalışma organizasyonunun değiştirilmesi ve çalışanların eğitilmesi konularındaki gereklilikler göz önünde bulundurulmalıdır. Küçük işletmeler için, özellikle iyi çalışan bir yapısı varsa, işletme modellerini değiştirmek özellikle zor ve pahalı olacaktır. Bu sebeple, kendilerinin destek ve yardıma ihtiyacı olur ve pazarda kalmanın karlılığını değerlendirmeleri gerekir. Ancak bu, uzatılmış bir birlikte var olma sürecini gerektirir.

5.6.2 Destekleyici uygulama yardımı

Basitleştirilemeyen standartlar için uygulamada yardım gerekip gerekmeyeceğinin araştırmasını yapın.

Bazı karmaşık standartlama alanlarında, özellikle karmaşık mevzuat uygulamalarında, standartları basitleştirmek zor olabilir. Bu tip durumlarda, yazarların, KOBİlerin destekleyici uygulama yardımına olan ihtiyaçları konusunda, örneğin uygulama el kitabı, kendi fikirlerini belirtmeleri gereklidir.

Standart yazarları tüm ek uygulama rehberliklerinin yaratılmasında rol alabilir ancak temel rolleri standartların mümkün olduğunca kolay uygulanabilir olmasını sağlamaktır. Uygulama yardımı üretmek konusundaki niyet, karmaşık standartlar geliştirmek için bir haklı çıkarma yöntemi olarak kullanılmamalıdır.

6 Rehber Check listi

Aşağıdaki tablo bu Rehber'in tavsiyelerini bir kontrol listesi şeklinde sunmaktadır. Standart yazarları aşağıdaki tabloyu, var olan bir standardın revizyonu ya da yeni bir standart taslağı hazırlama sürecinde KOBİ ihtiyaçlarının göz önünde bulundurulduğundan emin olmak için kullanışlı bulabilir. Tablo soldan sağa şeklinde okunmaktadır. Madde işaretlerindeki sorular daha detaylı olarak bu Rehberin 5. Maddesinin ilgili alt maddelerinde açıklanmaktadır.

Rehber Kontrol Listesi

Yeni Çalışma Maddesinin Hazırlanması	Standardın hazırlanması	İçeriğin geliştirilmesi	İçeriğin yapısı ve sunumu	Son gözden geçirme
<p>○(5.2.1) Standardın KOBİ alakasını kontrol ettiniz mi?</p> <p>○(5.2.2) Tüm hak sahiplerini aralarında özel KOBİ ihtiyaçları olanlar olup olmadığı konusunda kontrol ettiniz mi?</p> <p>○(5.2.2) KOBİlerin hedef gruplarında olup olmadığını değerlendirdiniz mi?</p>	<p>○(5.3.1) Yatırımın (teknoloji, ekipman, test)maliyetini değerlendirdiniz mi?</p> <p>○(5.3.1) Eğitimin (çalışanların) maliyetini değerlendirdiniz mi?</p> <p>○(5.3.1) Uygulamanın maliyetini değerlendirdiniz mi?</p> <p>○(5.3.2) Tüm öğelerin ulaşılabilir olduğunun onaylamasını yaptınız mı?</p>	<p>○(5.4.1) Performans yaklaşımı kullanılırsa, anlaşılır olur mu?</p> <p>○(5.4.2) Tanımlayıcı açıklamalar kullandınız mı?</p> <p>○(5.4.3) Standart kendi kapsamı içerisinde net ve tamamlanmış mı?</p> <p>○(5.4.4) Katı test sistemlerinden kaçındınız mı?</p> <p>○(5.4.4) Testlerin maliyetlerini değerlendirdiniz mi?</p> <p>○(5.4.5) Şartlara uygunlukla ilgili onaylamanın basit ve fiyat performans açısından uygun yolların tanımlamasını yaptınız mı?</p>	<p>○(5.5.1) Standart mümkün olduğunca kısa mı?</p> <p>○(5.5.1) Standart uzunsa, daha kısa standartlara bölme olasılığının değerlendirmesini yaptınız mı?</p> <p>○(5.5.2) Standart yapısı takip edilmesi kolay mı?</p> <p>○(5.5.3) İçine destekleyici grafikler, tablolar vb. (mümkün olduğunda) dahil ettiniz mi?</p> <p>○(5.5.4) Tüm beklenen standart kullanıcıları tarafından kolaylıkla anlaşılacak açıklıkta bir dil kullandınız mı?</p> <p>○(5.5.5) Refere edilmiş standart sayısını minimize ettiniz mi?</p> <p>○(5.5.6) Standardın önceki versiyonlarından değişiklikler üzerine açık bilgiler sağladınız mı?</p>	<p>○(5.6.1) Değişikliklerin yorumlarını yansıtan bir geçiş dönemi önerdiniz mi?</p> <p>○(5.6.2) Bir uygulama el kitabına olan ihtiyacı değerlendirdiniz mi?</p>

Kaynakça

- 1) 2003/361/EC: Mikro, küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin tanımlamasıyla ilgili 6 Mayıs 2003 tarihli komisyon tavsiyesi (EEA ilgisıyla metin) (Belge numarası C (2003) 1422 altında tebliğ edilmiş), OJ L 124, 20.5.2003, pp. 36-41,
<http://eurlex.europa.eu/Notice.do?val=284986:cs&lang=en&list=284986:cs,284128:cs,&pos=1&page=1&nbl=2&pgs=10&hwords=&checktexte=checkbox&visu=#texte> adresinden ulaşabilirsiniz.
- 2) IFAN Rehberi 3:2008, *Kullanıcı odaklı Avrupa Standartları hazırlamada standart komitesi üyelerine yardımcı olacak prensipler*, Birinci basım, 2008-04,
http://www.ifan.org/ifanportal/livelink/fetch/2000/2035/36282/394607/publications/IFAN_Guide_3-2008.pdf adresinden ulaşabilirsiniz.
- 3) CEN Rehberlik Dokümanı- Tedavülden kaldırma tarihi, Versiyon 2, Mart 2010,
<http://www.cen.eu/boss/supporting/Guidance%20documents/dow/Pages/default.aspx> adresinden ulaşabilirsiniz.